



Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Uudenmaan liiton julkaisuja B 43 - 2010



Uudenmaan liitto

Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2011–2012



Uudenmaan liiton julkaisu B 43 - 2010

Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2011–2012

Uudenmaan liiton julkaisu B 43 - 2010

ISBN 978-952-448-318-6

ISSN 1236-6803 (nidottu)

ISBN 978-952-448-319-3

ISSN 1236-6803 (verkkoversio)

Valokuvat: Tuula Palaste-Eerola

Kannen piirros: Arja-Leena Berg

Taitto: Anni Levonen

T-print

Helsinki 2010

450 kpl

Uudenmaan liitto | Nylands förbund

Esterinportti 2 B | 00240 Helsinki

Estersporten 2 B | 00240 Helsingfors

puh. | tfn +358 (0)9 4767 411

toimisto@uudenmaanliitto.fi | www.uudenmaanliitto.fi

Esterinportti 2 B | 00240 Helsinki
 Estersporten 2 B | 00240 Helsingfors
 puh. | tfn +358 (0)9 4767 411
 toimisto@uudenmaanliitto.fi | www.uudenmaanliitto.fi

Tekijä(t)	
Uudenmaan liitto, Itä-Uudenmaan liitto	
Nimeke	
Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2011–2012	
Sarjan nimeke	
Uudenmaan liiton julkaisuja B	
Sarjanumero	Julkaisuaika
43	2010
Sivuja	Liitteitä
32	1
ISBN	ISSN
978-952-448-318-6(nid.) 978-952-448-319-3 (verkkojulk.)	1236-6803
Kieli, koko teos	Yhteenveto
suomi	ruotsi
Tiivistelmä	
Uusimaa on Suomen väestön ja yritystoiminnan keskittymä. Suomessa noin 1,5 miljoonan asukkaan metropolimaakunnalla on erityisen merkittävä rooli, sillä alueella asuu 28 prosenttia koko maan väestöstä, työpaikoista alueella on noin 33 prosenttia ja valtakunnan bruttokansantuotteen-ta alueella tuotetaan 38 prosenttia. Toteuttamissuunnitelmaa on laadittu vuonna 2010 tilanteessa, jossa talous on kääntymässä taantumien jälkeen kasvu-uralle. Ennusteiden mukaan talous kasvaa maltillisesti vuosina 2011–2012. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman lähtökohtana on Uudenmaan maakuntaohjelma 2011–2014, joka hyväksyttiin luonnoksena Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakuntahallituksissa 14.6.2010. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmatyö käynnistyi hallituksen käsittelyn jälkeen ja sitä on laadittu loppuvuoden 2010 aikana rinnan maakuntaohjelmaehdotuksen viimeistelyn kanssa. Maakuntaohjelma ja sen toteuttamissuunnitelma on laadittu Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan liittojen yhteistyönä. Toteuttamissuunnitelmassa tarkennetaan maakuntaohjelmaa sekä ajoitetaan ja hankkeistetaan ohjelman toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet vuosiksi 2011–2012. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan liitot ovat koonneet kunnilta ja muilta tahoilta maakuntaohjelmaehdotuksen tavoitteita edistäviä hanke-ehdotuksia. Toteuttamissuunnitelma sisältää maakunnan kehittämisen kannalta tärkeimmät määrärahatavoitteet ja hankkeet, joita voidaan toteuttaa myös ELY:jen ja AVI:en toimenpitein tulossopimuksissa määritellyillä resursseilla. Näiden lisäksi toteuttamissuunnitelmassa on esitetty laaja-alaiset kehittämistoimenpiteet, joista yhteistoiminta-alueen liitot (Uusimaa, Itä-Uusimaa, Kanta-Häme, Päijät-Häme) ovat alueiden kehittämislain 12 §:n mukaisesti yhteistoiminnassa päättäneet. Toteuttamissuunnitelmakaudella 2011–2012 metropolimaakunnan yhteistyörakennetta selkiytetään kuntien linjaamalla tavalla.	
Raportin laatija	
Eija Vätäinen	
Avainsanat (asiasanat)	
alueiden kehittäminen, maakuntaohjelma, toteuttamissuunnitelma, Uusimaa	
Huomautuksia	
Julkaisusta on myös verkkoversio kotisivuillamme www.uudenmaanliitto.fi . Julkaisun ruotsinkielinen versio löytyy ainoastaan verkkoversiona.	

Esterinportti 2 | 00240 Helsinki
 Estersporten 2 | 00240 Helsingfors
 puh. | tfn +358 (0)9 4767 411
 toimisto@uudenmaanliitto.fi | www.uudenmaanliitto.fi

Författare	
Nylands förbund, Östra Nylands förbund	
Publikation	
Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma 2011–2012 (Genomförandeplanen till Nylands landskapsprogram 2011–2012)	
Seriens namn	
Nylands förbunds publikationer B	
Seriens nummer	Utgivningsdatum
43	2010
Sidor	Bilagor
32	1
ISBN	ISSN
978-952-448-318-6(häftad) 978-952-448-319-3 (pdf)	1236-6803
Språk	Sammandrag
finska	svenska
Referat	
En stor del av Finlands befolkning och näringsliv är koncentrerad till Nyland. Metropollandskapet med sina 1,5 miljoner invånare har en mycket viktig roll i hela landet, eftersom 28 procent av landets alla invånare bor i landskapet, cirka 33 procent av arbetsplatserna finns där och 38 procent av bruttonationalprodukten kommer från Nyland. Genomförandeplanen har under 2010 utarbetats i en situation då ekonomin efter en lågkonjunktur börjat vända uppåt igen. Enligt prognoserna växer ekonomin i måttlig takt under 2011–2012. Landskapsprogrammet 2011–2014 för Nyland utgör utgångspunkten för landskapsprogrammets genomförandeplan. Utkastet till landskapsprogrammet godkändes i Nylands förbunds och Östra Nylands förbunds landskapsstyrelser 14.6.2010. Utarbetandet av genomförandeplanen inleddes efter denna behandling och har pågått parallellt med att förslaget till landskapsprogram har finlisats. Landskapsprogrammet och dess genomförandeplan har utarbetats i samarbete med Nylands förbund och Östra Nylands förbund. Genomförandeplanen preciserar landskapsprogrammet, tidsbestämmer åtgärderna och lägger fram projekt som ska genomföras under 2011–2012. Nylands förbund och Östra Nylands förbund har från kommuner och andra intressenter samlat in olika projektförslag som främjar målen i förslaget till landskapsprogram. Genomförandeplanen innehåller förslag till de viktigaste projekten och finansiella målen som behövs för landskapets utveckling och som också kan genomföras med NTM-centralernas och RVF:s åtgärder enligt de resurser som har definierats i resultatavtalet. Dessutom innehåller genomförandeplanen omfattande utvecklingsåtgärder som samarbetsområdets förbund (Nyland, Östra Nyland, Tavastland, Päijänne-Tavastland) i enlighet med 12 § i regionutvecklingslagen har beslutat om. Under planeringsperioden 2011–2012 ska metropollandskapets samarbetsstruktur klarläggas enligt de riktlinjer som kommunerna har fastslagit.	
Rapporten är utarbetad av	
Eija Väättäinen	
Nyckelord (ämnesord)	
regionutveckling, landskapsprogram, genomförandeplan, Nyland	
Övriga uppgifter	
Publikationen finns även på vår webbplats: www.uudenmaanliitto.fi	



Sisältö

Kuvailulehti.....	3
Presentationsblad.....	4
1. Toteuttamissuunnitelman valmisteluprosessi Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla 2010	6
2. Maakunnan kehitysnäkymät ja tavoitteet	7
2.1 Toteuttamissuunnitelman 2010-2011 tavoitteiden toteutuminen – tärkeimmät tulokset.....	7
2.2 Arvio määrällisten tavoitteiden toteutumisesta.....	8
2.3 Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan eli metropolimaakunnan kehityksen nykytila ja näkymät 2011–2012.....	10
2.4 Maakuntaohjelman tuomat muutostarpeet ELY/AVI strategia-asiakirjojen laadintaa varten.....	12
3. Maakuntaohjelman toteuttaminen 2011-2012 toimintalinjoittain (TL)	13
TL 1 Uudistuvan metropolimaakunnan yhteistyö ja alueiden roolit	13
Tavoite 1.1 Toimivat yhteistyörakenteet – yhteinen tahto toiminnaksi.....	13
Tavoite 1.2 Alueiden välisellä yhteistyöllä lisää vaikuttavuutta.....	14
TL 2 Metropolimaakunnan kilpailuetu ja elinkeinoelämä	15
Tavoite 2.1 Logistiset ratkaisut tukemaan elinkeinoja ja palveluja.....	16
Tavoite 2.2 Uudistuvat energiaratkaisut vahvistamaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.....	16
Tavoite 2.3 Elinkeinopalvelut vahvistamaan yritysmönteisyyttä ja lisäämään yritysten sijoittumishalukkuutta.....	16
Tavoite 2.4 Osaaminen vahvistamaan kilpailukykyä.....	17
Tavoite 2.5 Asiakastarpeista lähtevä avoin innovaatioympäristö.....	17
TL 3 Asukkaiden hyvinvointi ja palveluiden edellytykset	18
Tavoite 3.1 Hyvinvointi- ja kulttuuripalvelujen turvaaminen ja kehittäminen.....	18
Tavoite 3.2 Terveystietäminen ja terveyserojen kaventaminen.....	18
Tavoite 3.3 Nuorten syrjäytymisen ehkäisy.....	19
TL 4 Alue- ja yhdyskuntarakenne ja ympäristö	19
Tavoite 4.1 Eiheä yhdyskuntarakenne ja laadukas elinympäristö.....	19
Tavoite 4.2 Kestävä ja turvallinen henkilöliikenne.....	20
Tavoite 4.3 Toimiva väyläverkosto.....	20
Tavoite 4.4 Ympäristön hyvä tila.....	21
Tavoite 4.5 Rakentamisen energiatehokkuus ja uudet energiaratkaisut.....	22
3.1 Toteuttamissuunnitelman kohdentuminen metropolimaakunnan eri alueille.....	22
3.2 Metropolimaakunnan eri alueiden rooli alueellisessa koheesio- ja kilpailukykyohjelmassa.....	22
3.3. Arvio toteuttamissuunnitelman vaikutuksista.....	23
4. Laaja-alaisesti toteutettavat Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan yhteishankkeet	24
5. Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma, rahoitus 2011-2015	26
Liite 1. Uudenmaan maakunnan yhteistyöasiakirja 2011	28

1. Toteuttamissuunnitelman valmisteluprosessi Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla 2010

Uudenmaan maakuntaohjelmaluonnos hyväksyttiin lausunnoille lähettämistä varten maakuntahallituksissa 14.6.2010. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmatyö käynnistyi hallituksen käsittelyn jälkeen ja sitä on laadittu loppuvuoden 2010 aikana rinnan maakuntaohjelmaluonnoksen viimeistelyn kanssa. Maakuntaohjelma ja sen toteuttamissuunnitelma laaditaan Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan liittojen yhteistyönä.

Toteuttamissuunnitelmassa tarkennetaan maakuntaohjelmaa sekä ajoitetaan ja hankkeistetaan ohjelman toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet vuosiksi 2011–2012. Toteuttamissuunnitelmaan kootaan maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset hankkeet, jotka toteutetaan laajalla yhteistyöllä ja joiden rahoitukseen osallistuvat valtio, kunnat ja yksityinen sektori.

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan liitot ovat koonneet kuntien, toiminnallisten yhteistyöalueiden ja muiden sidosryhmien esityksiä maakuntaohjelman toteuttamista edistävästä hankkeista ja hankekokonaisuuksista. Toteuttamissuunnitelmaan sisältyvät esitykset on käsitelty ja asetettu etusijajärjestykseen liittojen yhteistyöfoorumeilla, maakunnan yhteistyöryhmissä ja asiantuntijaryhmissä.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on osallistunut maakuntaohjelman ja sen toteuttamissuunnitelman työstämiseen strategiakokouksissa, sektorikohtaisissa työryhmissä ja osallistuu edelleen hanke-esitysten jatkokäsittelyä koskevissa neuvonpidoissa.



2. Maakunnan kehitysnäkymät ja tavoitteet

2.1 Toteuttamissuunnitelman 2010–2011 tavoitteiden toteutuminen – tärkeimmät tulokset

Elinkeinojen kehittämisen toimintalinjassa metropolialueen kilpailukykystrategian aiesopimus solmittiin vuoden 2010 aikana. Osaamiskeskusohjelman keihäänkärkien tuotteistaminen on edennyt ja osaamisklustereiden tunnettuutta ja osallistumismahdollisuuksia laajennettu. Lentoaseman neuvontapiste käynnisti toimintansa alkuvuodesta 2010. Matkailijoita on kuluvan vuoden aikana käynyt neuvontapisteessä noin 100 000. Yrityshautomoiden rahoitus- ja toimintamalliselvitys toteutettiin. Selvityksen perusteella hautomoiden rahoittajatahot päättävät jatkotoiminnasta ja verkoston yhteistyön tiivistämisestä. Helsingin EU-toimiston toiminta uudistettiin vuoden 2010 aikana.

Osaamisen kehittämisen tavoitteet vuosille

2010–2011 ovat ensisijaisesti sektoreittain asetettuja määrärahatavoitteita, jotka ovat elvytysbudjetin ansiosta toteutuneet tavoitteen mukaisesti. Yleissivistävien oppilaitosten rakentamishankkeisiin saatu valtionrahoitus lisääntyi elvytyspaketin ansiosta noin 12 miljoonaa euroa. Määrärahalisäykset ovat hyödyttäneet koko Uudenmaan maakuntaa. Koulutuspaikkojen lisääminen kysyntää vastaavasti on ollut toteuttamissuunnitelman keskeisimpiä tavoitteita. Aikuiskoulutuspaikkoja on lisätty erityisesti jatko- ja täydennyskoulutuksessa. Vuosien 2009–2010 aikana ammatilliseen peruskoulutukseen tuli lisää 1185 aloituspaikkaa. Aalto-yliopisto käynnisti vuoden 2010 alussa toimintansa. Kansainvälisten koulujen perustaminen ei ole edennyt toivotulla tavalla.

Hyvinvoinnin vahvistamisen painopisteenä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantaminen ja kuntarajat ylittävien palveluiden kehittäminen. Lisäksi painopisteenä on ollut maahanmuuttajien kotouttaminen. Tavoiteasettelun perusteella



Helsinki-Vantaan matkailuneuvontapiste.



maakunnan kehittämisrahoituksella on toteutettu maakunnan eri osissa vuoden 2010 aikana noin kymmenen hanketta, joiden tehtävänä on ollut palvelurakenteiden uudistaminen.

Itä-Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman tärkeimmät tulokset vuonna 2010–2011. Osaamiskeskustoiminnan ja erityisesti sähköisen talotekniikan osaamis- ja kehittämiskeskuksen toiminnan kehittäminen osana Asumisen ja Jokapaikan tietotekniikkaklusteria on ollut Itä-Uudenmaan tärkeimpiä tavoitteita vuosina 2007–2013. Porvoon Campus -hankkeella on lisätty tutkimus- ja innovaatiotoimintaa, koulutustarjontaa ja Itä-Uudenmaan ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten yhteistyötä. Helsingin yliopistoon on perustettu energiapolitiikan Venäjä -professori.

Itä-Uusimaa on vahva kulttuuri- ja matkailu-alue, jota on kehitetty yhteisen matkailustrategian ja toimivan alueellisen yhteistyön pohjalta. POLTE-ohjelma eli Itä-Uudenmaan luovien toimialojen kehittämisohjelma on tukenut matkailu- ja kulttuuritoimialojen kehittymistä.

Porvoon öljyntorjuntakeskuksen käynnistyminen Porvoossa ei ole edennyt, koska valtiontalousarviossa hankkeelle ei ole osoitettu tarvittavaa määrärahaa.

Merkittävä päätös oli vuoden 2010 alussa toteutunut kuntaliitos, jossa Liljendal, Loviisa, Pernaja ja Ruotsinpyhtää yhdistyivät uudeksi Loviisaksi.

Rakennerahasto-ohjelmien suora vaikutus Uudenmaan työllisyyteen, tuottavuuteen ja kilpailukykyyn on vähäinen, koska rakennerahasto-

jen rahoitusmäärät ovat pieniä suhteessa Uudenmaan väkilukuun. Ohjelmien välilliset vaikutukset voivat kuitenkin olla merkittäviä, koska EAKR-ohjelmalla on rahoitettu muun muassa metropoli-alueen kilpailukykystrategian toteuttamista. ESR-rahoituksella toteutettavilla hankkeilla tehostetaan kansallisia työllistämistoimenpiteitä ja luodaan niihin uusia toimintamalleja. Hankkeiden vaikutus työmarkkinoilla on välillinen, eikä työpaikkojen tai työllistyneiden henkilöiden määrää ohjelmakauden ollessa kesken voi täsmällisesti arvioida.

2.2 Arvio määrällisten tavoitteiden toteutumisesta

Tiivistelmä tarkasteluajanjakson (2009–2010) tavoitteiden toteutumisesta:

- Väestön kasvu on jatkunut edelleen sekä Uudellamaalla että Itä-Uudellamaalla voimakkaana.
- Asuntotuotanto on tarkasteluajanjaksona (2009–2010) vähentynyt ja on vain noin kaksikolmasosaa tavoitteesta.
- BKT väheni vielä 2009 aikana 8 prosenttia.
- Työttömyysaste on kuluvin vuoden elokuun lopussa 7,3 prosenttia. Korkein työttömyysaste on Hangossa 11,1 prosenttia ja matalin Siuntiossa (4,3 prosenttia). Työttömyys on hieman vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna ja avoimien työpaikkojen määrä on lisääntynyt (vertailuajankohta elokuu 2009).
- Yritysten määrä lisääntyi erityisesti vuoden 2010 alkupuolella.
- Työmatkaliikenteen määrä pääkaupunkiseudulle on edelleen lisääntynyt ja työssäkäyntialue laajentunut.

UUDENMAAN MAAKUNTAOHJELMAN TOTEUTTAMISUUNNITELMAN 2011-2012 SEURANTAINDIKAATTORIT

INDIKAATTORI	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010 viimeisin tieto	2011 tavoite
Muuttoliike ja väestö								
- väestön määrä	1 394 199	1 452 083	1 467 453	1 483 719	1 501 511	1 517 542	1 527 276	1 550 000
- vieraskielisiä (muu kuin suomi tai ruotsi äidinkielenä) %	53 814	78 404	85 689	94 680	104 087	113 054		
- 75 vuotta täyttäneet, % väestöstä	5,1	5,5	5,6	5,7	5,7	5,8		
- 20–35-vuotiaiden nettomuutto	7 723	6 121	7 343	8 124	8 339	6 710		
- nettomuutto, % väestöstä	0,60	0,40	0,53	0,60	0,66	0,56		
- luonnollinen väestönkasvu, % väestöstä	0,45	0,47	0,51	0,48	0,52	0,50		
- vanhushuoltosuhde (yli 65-vuotiaat / 15–64-vuotiaat)	0,17	0,18	0,18	0,18	0,19	0,19		
- väestömuutos, % väestöstä	1,05	0,87	1,04	1,08	1,17	1,06		
Kilpailukyky								
- BKT/asukas *	34 928	37 947	39 994	41 319	41 420	38 276	38 367	40 000
- liikevaihdon kasvu, %	..	5,1	5,1	3,7	1,4			
- uudet yritykset	8 309	10 556	11 522	12 737	12 427	11 373		
- lopettaneet yritykset	7 798	7 001	7 654	7 784	9 871	9 493		
- tulotaso/henkilö	24 625	26 613	26 865	28 627	29 031	..		
Talouden tasapaino								
- kuntien vuosikate euroa/asukas	654	395	568	639	545	..		
Työllisyys								
- 15–64-v. työllisyysaste	74,4	73,9	74,7	75,3	76,0	74,0		
- 15–64-v. työttömyysaste (joulukuu)	7,5	7,6	6,6	5,4	5,5	7,7	7,3	6,5
- alle 25-vuotiaiden työttömien osuus työttömistä, %	8,0	7,4	7,2	6,6	8,1	9,9	10,6	
- työpaikkojen määrä	722 326	738 477	752 396	775 223	..	..		
Alueen sisäiset erot								
- tulotason keskihajonta kunnittain (€/asukas)	6567	4913	5692	6672	6440	..		
- väestön ikärakenteen keskihajonta kunnittain (keski-ikä keskihajonta vuosissa)	2,71	2,80	2,79	2,79	2,79	2,80		
Osaaminen								
- tutkinnon suorittaneiden osuus 15 v. täyttäneistä	64	67	67	68	68	..		
- peruskoulun jälkeistä tutkintoa vailla olevien 25–29-vuotiaiden osuus vastaavanikäisistä, %	17	17	17	18	19			17
- kolmen suurimman toimialan osuus työpaikoista	70	72	72	..	..			
- korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus	30,6	32,5	32,9	33,2	33,9			
- koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuus vastaavanikäisistä, %	14,59	14,60	14,54	14,92	..			
- 16–18-v. koulutuksen aloituspaikat suhteessa ikäluokkaan	1,24	1,26	1,22	1,22				
Elinympäristön laatu ja aluerakenne								
- haja-asutuksen osuus väestömäärän muutoksesta, %	9,9	12,2	..	10,1	11,6			
- vesistöjen fosforin pistekuormitus, tn	84	60	49	45	51	44		
- vesistöjen typen pistekuormitus, tn	2 731	1 687	1 545	1 626	1 764	1 408		
Asuminen								
- asuntotuotanto	11 378	10 956	9 987	10 504	8 586	6 282		
- muutos vuokra- ja asumisoikeusasuntojen määrässä	6 044	-12 165	1 766	716	966			
- pks:n as. vuokra (ind. koko maa-pks=100)**		133	131	129	131			
- asuntojen hinta (ind. koko maa-pks=100)***		177	178	181	180			
Hyvinvointi								
- pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä	31,3	29,4	28,0	25,0	19,1	15,0	21,2	
- sairastavuusaste (indeksi koko maa=100)	89,2	88,9	88,8	88,3	87,8			
- toimeentulotukea saaneet 25–64-v. (% vastaavanikäisistä)****	8,4	6,6	6,4	6,1	6,0			
- kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-v. (% vastaavanikäisistä)****	1,2	1,4	1,4	1,4	1,5			

* = vuosi 2009 ETLAn arvio ja 2010 ennuste huhtikuussa
 ** = arava- ja vapaarahoitteiset vuokra-asunnot yhteensä
 *** = vapaarahoitteisten asunto-osakehuoneistojen keskimääräiset kauppahinnat
 **** = Uusimaa - Pukila ja Myrskylä (HUS alue)
 .. = tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi
 2010 väestö ja työllisyysluvut ovat elokuun tilanne
 Sarakkeessa ”2014 tavoite” on TEM pyytämistä tavoitteista esitetty maakuntaohjelmassa edellytettävät tavoitteet.

Lähteet: Tilastokeskus, Stakes ja Suomen ympäristökeskus

2.3 Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan eli metropolimaakunnan kehityksen nykytila ja näkymät 2011–2012

Maakunnan kehittämisen jatkuvana haasteena on analysoida kehittämistarpeita ja ennakoida muutostrendejä sekä valita tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä, joilla maakunnan kehitykseen voidaan vaikuttaa. Tärkeää on myös huomata muutosten dynamiikka. Nopeisiin, yllätyksellisiin muutoksiin vaikuttamiseen ohjelmavälineillä on vaikeaa. Hitaita, vuosien kuluessa tapahtuvia prosesseja

voidaan sen sijaan ennakoida, jolloin niihin pystytään myös varautumaan oikein kohdennetuilla ja mitoitettulla toimenpiteillä.

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan kehityksen nykytilaa, muutosilmiöitä ja näkymiä on arvioitu maakuntaohjelman liitteenä olevassa raportissa (E110 - 2010¹). Toteuttamissuunnitelman nykytilan ja näkymien arviointiin on koottu ilmiöt, jotka vaikuttavat kahtena seuraavana vuonna 2011–2012 metropolimaakunnan kehittämiseen ja sitä myötä valintoihin, joita toteuttamissuunnitelmassa tehdään.

Metropolimaakunnan kehitys pähkinänkuoressa 2011–2012	Läpäisevät muutosilmiöt metropolimaakunnassa
Väestörakenne ja väestökehitys Maakunnan väestön kasvu jatkuu voimakkaana. Väestön kasvusta suuri osa syntyy nettomaahanmuutosta. Metropolimaakunnan kaikkien alueiden väestökehitys on positiivista. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan väestön ikärakenne on nuorempi kuin maassa keskimäärin eli työikäisiä on enemmän. Nettomuutosta johtuen vieraskielisten osuus on metropolimaakunnassa kolminkertainen muuhun Suomeen verrattuna. Pääkaupunkiseutu on nuorten aikuisten keskittymä. Kehyskunnissa lasten osuus väestöstä on suurempi kuin muilla alueilla. Läntinen ja Itäinen Uusimaa on lapsiperheiden aluetta, mutta eläkeikäisten osuus on suurempi kuin pääkaupunkiseudulla ja kehyskunnissa. Työ ja osaaminen Vuoden 2010 alun tilastotietojen perusteella talous on kääntynyt kuluvaan vuonna taantuman jälkeen kasvu-uralle. Ennusteiden mukaan talous kasvaa maltillisesti vuosina 2011 ja 2012. Kuntataloudessa vuosi 2011 on edelleen haasteellinen. Muihin pohjoismaiden pääkaupunkiseutuihin verrattuna metropolimaakunnan alueen työllisyysaste jää selvästi jälkeen Oslon, Tukholman ja Kööpenhaminan seuduista, vaikka metropolimaakunnan työllisyysaste on kuusi prosenttiyksikköä korkeampi kuin muualla Suomessa. Miesten työllisyysaste on erityisen alhainen Helsingissä. Metropolimaakunnan työvoimapotentialiaali on vajaakäytössä ja työmarkkinoilta syrjäytyneitä miehiä on enemmän kuin muiden pohjoismaiden suurkaupungeissa. Tulevien vuosien aikana haasteena on myös 17–24-vuotiaiden nuorten kasvavan työttömyyden ja syrjäytymisen torjunta, sillä noin 15 % näistä nuorista jää kokonaan >>	Ikääntyminen ja maahanmuuttajaväestön kasvu Metropolialueen työmarkkinoilla tapahtuu 2010-luvulla suuri muutos, kun suuret ikäluokat eläköityvät. Vuoteen 2020 mennessä työllisistä poistuu 33 % työelämästä. Eläkeikäisten eli yli 65 vuotta täyttäneiden määrä kaksinkertaistuu ja yli 85 vuotta täyttäneiden määrä kolminkertaistuu vuoteen 2035 mennessä. Metropolialueella maahanmuutto vaikuttaa edelleen väestökehitykseen ja lisää mahdollisuuksia kansainvälistymiseen, uuden osaamisen hyödyntämiseen sekä monikulttuurisuuden vahvistamiseen. Eläkkeelle siirtyvien suuri määrä on pystyttävä korvaamaan uudella työvoimalla ja tuottavuuden kasvulla. Vieraskielisten työmarkkina-aseman heikkous on 2000-luvun alussa havaittu ilmiö. Erityisesti miesten työllisyysaste on alhainen kantaväestöön verrattuna. Talouden rakennemuutos vaikuttaa voimakkaasti metropolimaakunnan yritystoiminnan ja työmarkkinoiden perustaan: teollisuuden ja palveluiden toimintaedellytykset muuttuvat. Informaatioteknologia mahdollistaa monien palveluiden systemaattisen uudistamisen. Eläkeikäisten lisääntyminen asettaa vaatimuksia liikumisen tasavertaisuudelle ja turvallisuudelle: tarve henkilöautoriippumattomille asuinyhdyskunnille lisääntyy ja tarve saada peruspalvelut omalta asuinalueelta korostuu. Ikääntyminen heijastuu hyvinvointipalveluiden kysyntään ja asuntomarkkinoihin.

¹ Metropolimaakunnan toimintaympäristö ja muutosilmiöt. Lähtökohtia ja kehittämishaasteita maakuntaohjelman laadinnalle.

Metropolimaakunnan kehitys pähkinänkuoressa 2011–2012

>> koulutuksen ulkopuolelle.

Koulutuksen suhteen väestö on metropolimaakunnassa voimakkaasti jakautunut. Vaikka koulutustaso on korkeampi kuin muualla maassa, noin kolmannes väestöstä on ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa. Läntisellä ja Itäisellä Uudellamaalla luku on vieläkin suurempi.

Palvelut

Metropolimaakunta on kulttuuri- ja kaupallisten palveluiden keskittymä, mikä on tärkeä alueellinen vetovoimatekijä.

Hyvinvointipalvelutarjonnassa suurin haaste on työvoiman saatavuus ja rahoitusresurssit, jotta toimivat palveluverkot voidaan turvata samalla kun palveluiden kysyntä muuttuu voimakkaasti.

Hyvinvointipalveluiden kehittämistarpeet ovat yhteiset metropolimaakunnassa. Hyvien mallien kehittämisessä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia.

Metropolimaakunta on informaatioteknologian palvelutuotannon keskittymä, mitä ei ole kyetty täysimääräisesti hyödyntämään.

Liikenne ja saavutettavuus

Saavutettavuus on metropolimaakunnan kilpailukyvyyn ja vetovoiman yksi avaintekijä. Euroopan reuna-alueella sijaitsevan seudun ulkoisella saavutettavuudella ja erityisesti kaukoliikenteen toimivuudella (tie, rautatie, lentoliikenne) on suuri merkitys. Tietoliikenneteknologian kehittäminen täydentää liikenteellistä saavutettavuutta ja sen laaja-alainen hyödyntäminen luo uusia mahdollisuuksia.

Haasteena on, että Suomen rautateiden kauko- ja lentoliikenteen kehitys on jäänyt Ruotsin, muiden pohjoismaiden ja Keski-Euroopan nopeasta kehityksestä. Suomi on pudonnut myös informaatioteknologian soveltajana kehityksen kärjestä keskikastiin.

Ympäristö sekä alue ja yhdyskuntarakenne

Kestävän alue- ja yhdyskuntarakenteen syntymistä voidaan edistää liikennettä aiheuttavien toimintojen sijainnin ohjauksella sekä harjoittamalla sellaista maa- ja asuntopolitiikkaa, joka eheyttää yhdyskuntia ja lisää joukkoliikenteen tarjontaa sekä laatua.²

Korkeatasoiset ekosysteemipalvelut³ mahdollistavat ympäristöön sidoksissa olevaa liiketoimintaa ja lisäävät hyvinvointia ja alueiden vetovoimaa. Luonto ja ultra high tech -yhdistelmä on metropolimaakunnassa ainutlaatuinen kokonaisuus, jossa yhdistyvät luotettavuus, luonto, koulutus ja teknologia.

Läpäisevät muutosilmiöt metropolimaakunnassa

Internetin mahdollisuudet ja rajoitukset

Internetin ja muun tietotekniikan kehitys mullistaa tuotantoa ja työmarkkinoita, ja se on keskeinen tekijä myös talouden globaalille rakennemuutokselle.

Internet vaikuttaa ja muuttaa erityisesti palveluiden tuottamista, välittämistä ja kommunikaatiota.

Ilmastonmuutos ja sen hillitsemistoimien mahdollisuudet ja rajoitukset

Ilmastonmuutos johtaa suuriin muutoksiin energia- tuotannossa, tuotantoteknologiassa, kulutuksessa, asumisessa ja liikkumisessa.

² Metropolialueen kestävä aluerakenne (METKA 2008)

³ Ympäristö tarjoaa ihmisille palveluita, joita kutsutaan ekosysteemipalveluiksi. Niitä ovat tuotantopalvelut (kuten ruoka ja puutavara) sääntelypalvelut (kuten tulvien sääntely) ja kulttuuripalvelut (mm. maisema ja virkistys)



2.4 Maakuntaohjelman tuomat muutostarpeet ELY/AVI strategia-asiakirjojen laadintaa varten

Uudenmaan maakuntaohjelman ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) strategisen tulossopimuksen linjaukset kehityksen nykytilasta ja kehittämisen tavoitteista ja niiden edellyttämistä toimenpiteistä ovat lähtökohdaltaan

samansuuntaiset ja toisiaan tukevat. Uudenmaan ELY-keskuksen strategisen tulossopimuksen tarkistusesitys vastaa myös maakuntaohjelmassa havaittuja muutostarpeita.

3. Maakuntaohjelman toteuttaminen 2011–2012 toimintalinjoittain (TL)

Toteuttamissuunnitelma laaditaan maakuntaohjelman painopisteiden mukaisesti. Toteuttamissuunnitelmassa tarkennetaan maakuntaohjelmaa, ajoitetaan toimenpiteiden toteuttamista ja hankkeistetaan ohjelman toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Hankkeiden osalta tarkastelun painopiste on vuodessa 2011. Määrärahatavoitteet koskevat vuotta 2012. Toteuttamissuunnitelmaan on koottu maakuntaohjelman toimenpidekokoelmia parhaiten edistävät hanke-esitykset, joiden toteutusmahdollisuudet ja tukikelpoisuuden kukin rahoittajaviranomainen arvioi vielä erikseen.

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan liitot ovat koonneet kunnilta ja muilta tahoilta maakuntaohjelmaluonnokseen tavoitteita toteuttavia hanke-esityksiä. Prosessin tarkoituksena on parantaa välitöntä vuorovaikutusta toimijoiden kesken ja konkretisoida maakuntaohjelman toimeenpanoa. Hanke-esitykset on arvioitu asiantuntijaryhmässä, jonka perusteella toteuttamissuunnitelmaan on kirjattu laaja-alaisesti vaikuttavat tai liikennejärjestelmä- tai vesihuoltosuunnitelmiin perustuvat hanke-esitykset.

Rakennerahasto-ohjelmat toimivat maakuntaohjelman toteuttamisvälineinä. Etelä-Suomen EAKR-rakennerahasto-ohjelmassa keskitytään suurten kaupunkiseutujen kehittämiseen ja saaristohankkeisiin haasteellisilla alueilla valtioneuvoston asetuksen (1179/2007) mukaisissa saaristo-osissa. Haasteelliset alueet sijaitsevat Inkoon, Helsingin, Raaseporin, Loviisan, Porvoon ja Sipoon saaristo-osissa. EAKR-ohjelmalla toteutetaan myös ylimaakunnallisia teemahankkeita, jotka perustuvat osaamiskeskusohjelman teemoihin. Teemoja ovat hyvinvointi, matkailun kehittämiskonseptien ja huipputeknologisen osaamisen kehittäminen sekä elintarviketurvallisuuden edistäminen. Hyvinvointiteemassa keskitytään nuorten palveluiden kehittämiseen.

ESR-toimenpiteitä tarkennettiin taloudellisen taantuman aikana. Tarkistetun tavoiteasettelun mukaan ESR-rahoituksella tuetaan edelleen talouden ja työllisyyden elvytystoimia sekä Uuden-

maan pysyvien haasteiden mukaisesti työvoiman saatavuutta ja maahanmuuttajien kotoutumista edistäviä hankkeita. ESR-rahoitusta suunnataan Uudellamaalla myös yrittäjyyttä, uutta liiketoimintaa ja uusia työpaikkoja luoviin työllisyys-, koulutus- ja innovaatiotoimenpiteisiin. ESR-ohjelmien erityisenä kohderyhmänä ovat nuoret.

TL 1 Uudistuvan metropolimaakunnan yhteistyö ja alueiden roolit

Päämääränä on kasvavan metropolimaakunnan eri osien vahvuksiin perustuva tuloksellinen yhteistyö. Tällä hetkellä Uudenmaan liiton jäsenkunnat tekevät yhteistyötä useissa lakisääteisissä ja vapaaehtoisissa yhteistyökokoonpanoissa, joten nykykäytäntö vaatii paljon virkamies- ja valmiusluresursseja. Poliittiselle päätöksenteolle nykyinen järjestelmä ei ole selkeä eikä läpinäkyvä. Järjestelmä vaatii myös kohtuuttomasti luottamushenkilöiden aikaa.

Kuntayhteistyö ja -verkostot ovat muutostilassa. Meneillään on useita Uudenmaan kuntarakennetta ja yhteistyötä selvittäviä hankkeita. Ohjelmakaudella yhteistyörakennetta selkiytetään kuntien linjaamalla tavalla.

Tavoite 1.1 Toimivat yhteistyörakenteet – yhteinen tahto toiminnaksi

Metropolimaakunta muodostuu monipuolisesta kaupunkiseutujen, kuntakeskusten, maaseudun ja saariston mosaiikista. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan liittojen yhdistymisen myötä metropolimaakunnassa on pääkaupunkiseudun lisäksi kolme toiminnallista yhteistyöaluetta, joiden väestö, elinkeinorakenne ja kulttuuriset lähtökohdat eroavat toisistaan. Laajentuvan metropolimaakunnan kehittämisessä monipuolisuus on vahvuus, jonka hyödyntäminen edellyttää uudenlaista kumppanuutta ja yhteistyörakenteita.

Alueen toiminnallisen yhteistyön perusrakenteita ovat yhteistyöalueet, jotka muodostuvat pääosin nykyisistä koheesio- ja kilpailukykyohjelma-alueista:

- Pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kirkkonummi)
- Kuuma-seutu (Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula, Sipoo). 1.1.2011 alkaen Kuuma-seudun yhteistyössä ja ohjelman toteuttamisessa ovat mukana myös Hyvinkää, Kirkkonummi ja Vihti kuntien linjaamalla tavalla. Hyvinkää osallistuu myös Hyvinkään-Riihimäen KOKO-ohjelman toteuttamiseen ja Kirkkonummi PKS-KOKO-ohjelman toteuttamiseen.
- Länsi-Uusimaa (Lohja, Karkkila, Nummi-Pusula, Karjalohja, Raasepori, Hanko, Siuntio, Inkoo)
- Hyvinkää-Riihimäen talousalue (Hyvinkää, Riihimäki, Hausjärvi, Loppi)
- Itä-Uusimaa (KOKO-alue), joka muodostuu Porvoon ja Loviisan seuduista.

Alueellinen koheesio- ja kilpailukykyohjelma (KOKO) on työ- ja elinkeinoministeriön käynnistämä erityisohjelma, jolla vahvistetaan toiminnallisten alueiden sisäistä ja välistä yhteistyötä sekä toteutetaan kuntien yhteistyössä laatimia aluestrategioita. KOKO-ohjelmarahoitus on siemenrahoitusta ja varsinaiset hankkeet toteutetaan eri hallinnonalojen rahoitusvälineiden kautta.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Metropolialueen kilpailukyky -aiesopimuksen** toteuttaminen pääkaupunkiseudun, Kuuma-seudun ja valtion kesken.
- **Kaupunkitutkimus ja metropolipolitiikka -yhteistyöohjelma** (KatuMetro). Laajennetaan ja syvennetään metropolialuetta koskevaa tutkimus- ja kehittämistyötä yhteistyössä metropolimaakunnan kuntien, korkeakoulujen ja valtionhallinnon kanssa. Helsingin kaupunki ja muu pääkaupunkiseutu. Arvio, eri rahoituslähteitä 1,680 M euroa/v.
- **Koheesio- ja kilpailukykyohjelmien toteutus 1,3 M euroa** (arvio ohjelmien maakunnan kehittämisrahan tarpeista):
 - **Hyvinkään-Riihimäki KOKO-ohjelma**
 - Osaamisintensiiviset erityisalat
 - Maankäyttö, asuminen ja liikenne, MAL
 - Innovatiiviset kuntapalvelut

• Itä-Uusimaa KOKO-ohjelma

- Palveluyrittäjyys
- Innovaatiojärjestelmä
- Läpileikkaavana teemana palvelujärjestelmän kehittäminen erityisesti saaristossa ja maaseudulla.

• Kuuma seutu KOKO-ohjelma

- Kilpailukykyyn ja vetovoiman vahvistaminen
- Laadukas yhdyskuntarakennetta eheyttävä pientaloasuminen
- Kilpailukykyiset ja kustannustehokkaat palvelut

• Länsi-Uusimaa KOKO-ohjelma

- Teknologia
- Hyvinvoiva Länsi-Uusimaa
- Käyttäjälähtöiset palvelut ja luova talous
- Läpileikkaavat teemat: Maankäyttö, asuminen, liikenne ja elinkeinot MALE, alueen vetovoima

• PKS-KOKO-ohjelma

- Innovaatioiden edistäminen ja osaamisraakenteiden vahvistaminen
 - Opiskelijametropoli-hanke
- Osaajien uramahdollisuuksien avaaminen ja varmistaminen
 - Nuoret osaajat -hanke
- Kansainvälisten yritysten ja osaajien asettautumista tukevan palvelukonseptin kehittäminen
 - NoWrongDoor -hanke
- Kulttuurien välisen vuorovaikutuksen, yhteisöllisyyden ja viihtyvyyden lisääminen
 - Monikulttuurinen johtaminen käytäntöön -hanke

Tavoite 1.2 Alueiden välisellä yhteistyöllä lisää vaikuttavuutta

Euroopan reuna-alueella sijaitsevan metropolimaakunnan lähtökohta on menestyminen alueiden välisessä kilpailussa. Uusimaa ei kilpaile osaajista ja yrityksistä muun Suomen, vaan Euroopan ja erityisesti Itämeren muiden metropolialueiden kanssa. Seudun menestymisen elinehto on kansainvälinen verkottuminen. Menestyminen globaaleilla markkinoilla edellyttää oikein valittuja kumppanuuksia ja verkostoitumista kansallisesti ja kansainvälisesti. Toteuttamissuunnitelman tavoitteena on tukea Uudenmaan toimijoiden kansainvälistä verkottumista.



Toteuttamissuunnitelmakauden toimenpiteiden kohdealueena on Venäjä ja erityisesti Pietarin alue.

Maakuntana Uusimaa muodostaa uuden alueiden kehittämislain edellyttämällä tavalla yhteistoiminta-alueen Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen kanssa. Valittuja yhteistyöteemoja ovat liikennejärjestelmän kehittäminen, laajan metropolialueen kilpailuedun hyödyntäminen, tietoliikenteen palvelutason parantaminen, luonnonvarojen kestävä käytön turvaaminen ja EU:n Itämeri-strategian yhteinen toteuttaminen.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Metropolialueen kilpailukykystrategian hankkeet:**
 - Metropolialueen vetovoima -hanke, jossa metropolialueen markkinointia maailmanlaajuisena innovaatiokeskittymänä lujitetaan hakemalla kumppanuuksia kansainvälisessä markkinoinnissa.
 - Pietari yhteistyö. Helsingin seudun asemaa Itämeren alueen merkittävänä keskuksena vahvistetaan ja ulkomaan verkostoja tiivistetään. Pääkaupunkiseudun kunnat.
 - Itämeriyhteistyö. Helsingin seudun asemaa Itämeren alueen merkittävänä keskuksena vahvistetaan.
- **KOKO-Russia verkostohanke**, Sekes Ry 271 000 e/vuosi (Koheesio- ja kilpailukykyohjelman (KOKO). KOKO-Russia valtakunnallinen verkosto keskittyy kansainvälistymisen

edistämiseen. Verkostoa koordinoi Seudulliset Kehittämisyhteisöt SEKES ry.

- Venäjäosaamisen kehittäminen Itä-Uudellamaalla, Posintra Oy
- **Yhteistoiminta-alueen yhteistyö**, toimenpiteiden käynnistäminen. Kiertävä puheenjohtajuus Kanta-Häme (2010), Päijät-Häme (2011), Uusimaa (2012)

TL 2 Metropolimaakunnan kilpailuetu ja elinkeinoelämä

Tavoitteena on luoda edellytykset menestykselliselle yritystoiminnalle kasvavan metropolimaakunnan eri osien vahvuuksia hyödyntämällä, edistää alueiden tuloksellista yhteistyötä ja luoda edellytyksiä uusille kasvualoille. Toimintalinjan päämääränä on myös parantaa metropolimaakunnan sisäistä ja ulkoista saavutettavuutta ja kehittää sitä täydentävää tietoliikenneteknologiaa.

Tavoitteen saavuttamiseksi toteuttamissuunnitelmassa edistetään toimenpiteitä, jotka:

- Parantavat elinkeinoelämän ja yritysten toimintaedellytyksiä
- Pietarin talousalueen ja Venäjän markkinoiden hyödyntämistä
- Informaatioteknologian soveltamista, kuten Laajakaista 2015 -hanketta
- Ympäristö- ja energiateknologian monipuolista

hyödyntämistä

- Kehittävät uusia tapoja yrittäjyyden edistämiseksi ja kannustavat toimintatapojen uudistamiseen myös julkisella sektorilla.

Tavoite 2.1 Logistiset ratkaisut tukemaan elinkeinoja ja palveluja

Tavoitteena on varmistaa alueen sisäinen ja ulkoinen saavutettavuus sekä infrastruktuuriratkaisuilla että toimivalla tietoliikenneteknologialla.

Tavoitteen saavuttamiseksi:

- Rataverkon suunnittelua jatketaan satamaratien, Pisara-radan, Helsinki-Vantaan lentokenttäradan ja Pietarin radan osalta.
- Tuetaan toimenpiteitä, joissa edistetään informaatioteknologian soveltamista kuten Laajakaista 2015 toteuttamista.

Toimenpiteiden hankkeistus:

(Infrastruktuurihankkeet on kirjattu kohtaan kestävä ja turvallinen henkilöliikenne sekä toimiva väyläverkosto. Lisäksi yhteistoiminta-alueen ylimaakunnalliset kansallista saavutettavuutta edistävät hankkeet on kirjattu lukuun 4. Laaja-alaisesti toteutettavat yhteishankkeet.)

- **Kehä V** -kehittämisyöhykkeen jatkotoimenpiteet
- **Eurooppatie 18**, pilottihanke Vihreä Moottoritie ympäristöystävällisen liikenteen ja energiatehokkuuden kehittämiseksi
- **Maakuntaverkko**, laajakaistahankkeen toteuttaminen Länsi-Uudellamaalla

Tavoite 2.2 Uudistuvat energiaratkaisut vahvistamaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä

Tavoitteena on, että Uusimaa profiloituu energiateknologian ykkösalueena. Toteuttamissuunnitelmakauden päämääränä on, että metropolimaakunnan energian tuotanto- ja tutkimuslaitosten osaaminen, kuten Venäjä energiapolitiikan professuuri, pystytään hyödyntämään alueen kehittämisessä.

Tavoitteen saavuttamiseksi:

- Tuetaan ympäristö- ja energiateknologisten innovaatioiden kehittämistä. Uuden teknologian

kehittämisen ja tuotteistamisen lisäksi tehostetaan jo olemassa olevan teknologian käyttöä.

- Edistetään päästöttömän ja uusiutuvan energian (aurinko, tuuli, bio, maa ja vesi) käyttöä ja kehittämistä.

Tavoite 2.3 Elinkeinopalvelut vahvistamaan yritysmuotoisyyttä ja lisäämään yritysten sijoittumishalukkuutta

Toimenpiteillä muotoillaan uudelleen seudullisia yrityspalveluita ja vahvistetaan niiden resursseja niin, että yritysten sijoittumista helpottavat palvelut lisääntyvät, kasvuyritysten palvelut kehittyvät ja maahanmuuttotustaisten yritysten palvelut paranevat.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **World Design Capital 2012 (WDC)** -teemavuoden hyödyntäminen alueen kansainvälisen houkuttelevuuden lisäämiseksi. Teemavuoden toteuttamisesta vastaa Helsingin kaupunki yhdessä Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kanssa. Valtio rahoittaa teemavuoden toteuttamista 6 000 000 eurolla.
- **Nuukio - ikkuna Suomen luontoon**, Culminatum Oy Ltd. EAKR- ohjelmahoitus, arvio 350 000 euroa.
- **Seudullisten yrityspalveluiden kehittäminen; osahankkeet**
 - Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus Oy Forum
 - Länsi-Uudenmaan Yrityskeskus Oy, LYKES
 - Uudenmaan liiton ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen laatiman selvityksen perusteella uudistetaan omistajatahojen tavoitemäärittelyn pohjalta hautomoiden toimintakonseptia ja vahvistetaan hautomoverkoston yhteistyötä. Tavoitteena on vakiinnuttaa yrityshautomoiden toiminta.
 - Alueellisten ja toimialakohtaisten hautomohankkeiden toteuttaminen ja verkoston yhteistyön tiivistäminen 14 Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla toimivan hautomon osalta.
- **Käynnistetään EER 2012** – Nuori yrittäjyys -hankekokonaisuuden toteuttaminen laajassa yhteistyössä ELY:n, ammattikorkeakoulujen, Aalto-yliopiston, Culminatum Oy Ltd, yrittäjäjärjestöjen, kauppakamarin ja kuntien kanssa. Hankkeen tavoitteena on edistää ja luoda

edellytyksiä yrittämiselle. Arvio hankkeen rahoitustarpeesta on 1,200 M eur. (ESR-rahoitus). Uudenmaan liitto vastaa hankkeen koordinoimista.

- **PK-yritysten kansainvälistymispalveluiden kehittäminen** (arvio 120 000 euroa Central Baltic Interreg IV A 2007-2013). Posintra Oy.
- **Luovan toimialan Polteohjelma.** Posintra Oy.
 - Polteohjelman pilotoinnin hyödyntäminen Kulttuuriklinikka-hankkeen toiminnan suunnittelussa

Tavoite 2.4 Osaaminen vahvistamaan kilpailukykyä

Toimintalinjan päätavoitteena on, että alueen yritykset saavat työvoimaa ja että koulutettujen osaaminen vastaa elinkeinoelämän tarpeita. Osaamisen laatuun on kiinnitettävä huomiota, koska globaalissa toimintaympäristössä ja verkostoissa toimiminen edellyttää uusia taitoja ja asennetta. Globaalissa taloudessa muutokset ovat nopeita, joten maakunnallisen ennakkoinnin tehtävänä on tunnistaa uusia osaamisaloja ja luoda perusta koulutuspaik-katarjonnan nykyistä tarkoituksenmukaisemmalle kohdentamiselle Uudellamaalla.

Tavoitteena on lisätä Uudenmaan koulutuspaikkoja sekä nuorisosteella että aikuiskoulutuksessa.

Osaamiskeskusohjelman toimilla edistetään uusien osaamisalojen kasvua ja alueen vahvojen erikoisalojen kehittämistä sekä liiketoimintaosaamista. Tarkoituksena on, että osaamisklusterit tiivistävät edelleen yhteistyötä seudullisten toimijoiden ja erityisesti yritysten kanssa.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Osaamiskeskusohjelman toteutus,** 1,440 M euroa (arvio osaamiskeskusohjelmarahoitustarpeesta). Culminatum Ltd Oy.
 - Uudenmaan osaamisklustereiden, asumisen, digibusineksen, elintarvikekehityksen, healthBio-terveyden bioklusterin, hyvinvointiklusterin, jokapaikan tietotekniikan (sis. STOK, Porvoo), matkailu- ja elämystuotantoklustereiden toimijaverkostoa tiivistetään maakunnan eri osiin, nanoteknologia ja ympäristöteknologia.
 - Nosto- ja siirtoalan osaamiskeskusohjelman

toteutus. Hyvinkään Techvilla Oy.

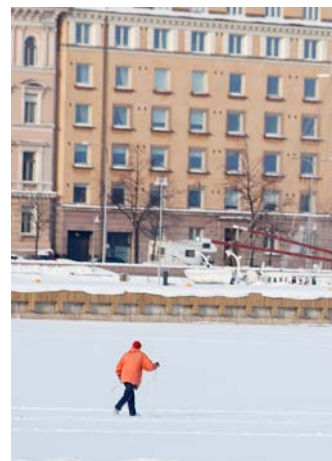
- **Kuuma-seudun klusterikehittäminen.** Kuuma-seutu
- **Luodaan maakunnallisen ennakkoinnin toimintamalli ja verkosto** Uudenmaan liiton ja ELYn yhteistyönä
 - Maakunnallisen ennakkointihankkeen osahanke; Ennakointikamari, Helsingin Kauppakamari
- **Nuorisosteiden koulutuspaikkojen määrän lisääminen ja kohdentaminen**
- **Hyvinkään kansainvälisen koulun käynnistäminen,** pilottihanke (arvio rahoituksesta 25 000 euroa). Toteuttaja Hyvinkään kaupunki.

Tavoite 2.5 Asiakastarpeista lähtevä avoin innovaatioympäristö

Päämääränä on synnyttää verkostoja, joihin keskittyy monialaista osaamista, uusia kasvualoja ja kasvuhakuisia yrityksiä sekä kansainvälisesti verkottuneita tutkimus-, koulutus- ja kehittämisorganisaatioita. Lisäksi kehitetään avoimia innovaatioympäristöjä ja -prosesseja. Toimenpiteillä edistetään energia- ja ympäristöalan innovaatioita sekä energiatehokkuutta lisääviä uusia teknologisia ratkaisuja ja liiketoimintamalleja.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Kilpailukykystrategian ja aiesopimuksen hankkeet:**
 - Metropolialueen temaattisten innovaatioympäristöjen yhteinen kehittämisohjelma (METIKO) (EAKR)
 - Kaupunki-innovaatiot toimintamallin kehittäminen. Hankkeen tavoitteena on saada innovaatiot leviämään ja käytäntöön nykyistä nopeammin.
 - **Uudenmaan elokuva-alan resurssikeskus ja Itä-Uudenmaan Filmikomissio** (selvitys ja yhteistyön käynnistäminen). Culminatum Oy Ltd/Posintra.
 - **Luovan Länsirannan Grand Opening.** Posintra 100 000 euroa.
- HELMi-elinkeinorakenteen** monipuolistaminen
Hanko-Raasepori-Karkkila -uudet toimialat arvio 1,5 M euroa (ESR-rahoitus). Länsi-Uudenmaan



elinkeinokeskus

(387 820 euroa ESR-rahoitus).

TL 3

Asukkaiden hyvinvointi ja palveluiden edellytykset

Tavoitteena on asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja arjen toimivuuden edistäminen sekä palveluverkon uudistaminen.

Päämäärän saavuttaminen edellyttää varautumista väestön ikääntymiseen ja palveluiden kysynnän muutokseen. Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin työnjakoon on löydettävä tasapaino.

Tavoite 3.1 Hyvinvointi- ja kulttuuri-palvelujen turvaaminen ja kehittäminen

Päämääränä on uudistaa palvelurakennetta muun muassa madaltamalla sektoreiden välisiä raja-aitoja, etsimällä uudenlaisia yhteistyömuotoja ja kehittämällä erityisesti sähköisiä palveluita. Toteuttamissuunnitelmassa edistetään toimenpiteitä, joilla:

- Kehitetään hyvinvointipalveluiden uudistamista omatoimisuutta lisäävään suuntaan. Lisätään sektoreiden välistä yhteistyötä hyödyntämällä liikunnan ja kulttuurin keinoja.
- Edistetään Kaste-ohjelman mahdollisuuksien hyödyntämistä Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla.
- Kehitetään sähköisiä palveluita.
- Edistetään palvelulogistiikan kehittämistä.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Itä-Uudenmaan Poolipankki** (Posintra) ja Uudenmaan hyvinvointipooli (Edupoli)

Tavoite 3.2 Terveyden edistäminen ja terveyserojen kaventaminen

Terveyden edistämisessä vaikutetaan ennaltaehkäisevästi elämäntapasairauksiin. Tavoitteena on edistää kuntien ennalta ehkäisevää työtä tukemalla toimenpiteitä, joissa vahvistetaan terveyden edistämiseen vaikuttavien sektoreiden, kuten kaavoituksen sekä kulttuuri- ja liikuntatoimen yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Terveyden edistäminen on yhteinen asia -hanke**, jota toteutetaan 2010-2012. Toteuttaa HUS-sairaanhoitopiiri. Hanke käynnistetään maakunnan kehittämisrahoituksella.

Tavoite 3.3 Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Päämääränä on katkaista nuorten ylisukupolvinen syrjäytymiskierre.

Toisen asteen ammatillinen koulutuksen ohella tuetaan käytäntölähtöisiä koulutusmuotoja, kuten työpajakoulutusta. Toteuttamissuunnitelmassa edistetään toimenpiteitä, jotka:

- Lisäävät työpajakoulutuspaikkoja ja kokeiluja, joissa yhteistyössä (OKM) rakennetaan vaihtoehtoisia koulutuspolkuja.
- Kehittävät maahanmuuttajille soveltuvia koulutusratkaisuja.
- Edistävät heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työelämään järjestämällä oh-

jauksellisia työnhaku- ja valmennuspalveluita sekä yhdistämällä niihin työkykyä ja osaamista parantavia toimenpiteitä, kuten kuntoutusta, työharjoittelua ja -kokeiluja.

Toimenpiteiden hankkeistus ja määräraha-tavoitteet:

- **22 vuotta täyttäneet hakijat ja toista/ kolmatta tutkintoa suorittavat ohjataan aikuiskoulutuspaikoille**, jolloin nuorisoiäkluokalle tarkoitetut koulutuspaikat jäävät nuorten käyttöön. Koulutuspaikat on mitoitettu nuorisoiäkluokan (16–21-vuotiaat) mukaan.
- Uudenmaan ELY:lle tarvitaan **maahanmuuttajien koulutuksen** järjestämiseen 14,000 M euroa valmentavan koulutuksen määrärahaa. Maahanmuuttajien koulutusta puuttuu erityisesti ammatillisesta koulutuksesta, jotta polkua työelämäpolkua pystyttäisiin rakentamaan nykyistä onnistuneemmin. Noin 20 % ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistujista on maahanmuuttajia. Määrärahatarve on tässä koulutuksessa on noin 6,000 M euroa.
- **Turvataan nuorten työpajahankkeiden toteutus**, johon on Uudellemaalle on varattava määrärahaa yhteensä 3,360 M euroa. Lisäksi on varattava etsivään nuorisotyöhön rahoitusta 1,000 M euroa ja säilytettävä ehkäisevän päihde- ja huumetyön rahoitus.

TL 4 Alue- ja yhdyskuntarakenne ja ympäristö

Tavoitteena on yhdyskuntarakenteen eheyttäminen, sujuvien ja ympäristön kannalta kestävien liikenneyhteyksien järjestäminen sekä energian säästö, energiatuotannon uudistaminen ja ympäristön vaaliminen.

Metropolimaakunnan liikennejärjestelmän kehittämistarpeet liittyvät riittävän väyläkapasiteetin ja joukkoliikennepalveluiden järjestämiseen sekä tarpeeseen vähentää merkittävästi liikennetarvetta ja liikenteen ympäristöhaittoja.

Liikennejärjestelmäsuunnitelmiin liittyvissä aiesopimuksissa on määritelty kiireellisimmät hankkeet ja toimenpiteet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Uudenmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue keskittyy

perusväylänpitoon, mikä tarkoittaa tiestön hoitoa ja ylläpitoa. Ylläpidossa priorisoidaan vilkasliikenteisiä teitä. Pienten investointien kuten jalan- kulk- ja pyöräteiden tärkein valintakriteeri on liikenneturvallisuuden parantaminen.

Tavoite 4.1 Eheä yhdyskuntarakenne ja laadukas elinympäristö

Kuntien maapolitiikalla on suuri merkitys maakunta- takaavan toteuttamisessa ja yhdyskuntarakenteen kehittämisessä. Tavoitteena on, että nykyisiä raideyhteyksiä ja linja-autoliikenteen laatuikätyviä hyödynnetään tehokkaasti maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa.

Yhdyskuntarakenteen eheyttämisessä on otettava huomioon melun ja muiden ympäristöhaittojen ehkäisy ja lieventäminen, pohjavesien suoje- lu ja luonnon monimuotoisuus. Toteuttamissuunnitelman perusteella edistetään toimenpiteitä, jotka:

- Edistävät Uudenmaan kestävää aluerakennetta.
- Lisäävät kuntien yhteistyötä valuma-aluekohtaisessa hulevesisuunnittelussa.
- Sipoonkorven kansallispuiston toteutumista sekä koko Sipoonkorven alueen suunnittelua osana maakunnallista virkistys- ja suojelualueverkostoa.
- Edistävät Uudenmaan arkkitehtuuripoliittisen ohjelman toteuttamista sekä kuntien arkkitehtuuripoliittisten ohjelmien laadintaa.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Uudenmaan maakuntakaavan valmistelu**, jossa muodostetaan yhteinen tahtotila maakunnan kestävästä aluerakenteesta. Toteuttaja Uudenmaan liitto.
- **KELKKA** – kestävän liikkumisen kiinteistöt ja kortteli (arvio 0,300 M euroa). Toteuttaja GreenNet Finland Ry.

Tavoite 4.2 Kestävä ja turvallinen henkilöliikenne

Päämääränä on, että joukkoliikennetarjontaa ja -investointeja lisätään kapasiteettiongelmien ratkaisemiseksi, liikenteen nopeuttamiseksi ja täsmällisyyden lisäämiseksi. Kevyen liikenteen investointeja lisätään liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Tavoitteena on yhdistää liikennejärjestelmäsuunnittelu joukkoliikenteen palvelutasotavoitteiden laadintaan ja aiesopimuksiin.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Kevyen liikenteen väylien rakentaminen ja joukkoliikenteen, liityntäpysäköinnin ja meluntorjunnan hankkeiden toteuttaminen:**
 - Liikenneturvallisuutta parantavat jalankulku- ja pyörätiehankkeet (sisältyvät ELY:n toiminta- ja taloussuunnitelmaan)
 - Rakennetaan lisäraiteet välille Kerava–Jokela kapasiteetin ja junatarjonnan lisäämiseksi pääradalla Keravan ja Riihimäen välillä.
 - Jatketaan kaupunkirataa Leppävaarasta Espoon keskukseen rantaradan kapasiteetin ja junatarjonnan lisäämiseksi.
- **Perustienpidon investointien rahoitustason nostaminen** nykyisestä 40 M euroa pienten tieverkon parantamishankkeiden toteutumisen varmistamiseksi.
 - pääkaupunkiseudun säteittäisten väylien joukkoliikennekaistojen rakentaminen, kt 51 Länsiväylän Kivenlahden ritasoliittymän parantaminen
- **Suurten kaupunkien joukkoliikenteen palveluiden ostoon ja kehittämiseen suunnattua määrärahaa on nostettava** 15 miljoonaan euroon. Joukkoliikenteen alueellisen liikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen on lisäksi osoitettava 1,5 M euroa lisämääräraha.

Tavoite 4.3 Toimiva väyläverkosto

Päämääränä on, että metropolimaakunnan raide- ja tieliikennehankkeet parantavat alueen saavutettavuutta ja alueen sisäisen sekä ulkoisen liikenteen sujuvuutta. Koska tie- ja rataverkon ruuhkautuminen Uudenmaan pääväylillä aiheuttaa kuljetuksille ongelmia, metropolimaakunnassa toteutettavat väylähankkeet parantavat samalla koko Suomen saavutettavuutta ja kansainvälisiä yhteyksiä. Tavoitteena on saada kapasiteettia lisää sekä tie- että rataverkkoon.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Länsimetron ja Kehäradan** rahoituksen turvaaminen vuosiksi 2011–2012.
- **Kehä I:n pullonkaulojen poistaminen**, I vaihe.

- Helsingin seudulta itään päin menevän nopean radan ja Kerava–Nikkilä-henkilöliikennetradan ja metroverkon **suunnittelun jatkaminen**.
- **Satamiin johtavien ratojen** (Lahti–Loviisa ja Hanko–Hyvinkää) kunnostaminen.
- **Kehä III** -perusparannushankkeiden jatkaminen.
- **Valtatie 7:n** parantaminen moottoritieksi välillä Koskenkylä–Kotka.
- **Valtatie 25** keskikaiteiden rakentaminen välillä Tammisaari–Mustio (12 M euroa).
- **Hanko–Hyvinkää-radan sähköistäminen**, hankesuunnitelman laatiminen 25 000 euroa.
- **Pohjankurun meriväylän syventäminen**.

Tieverkon toiminnallisuuden säilyttäminen nykyisenä edellyttää seuraavien liikennejärjestelmäsuunnitelmien mukaisten hankkeiden toteuttamista:

- **Joukkoliikenteen lippujärjestelmien yhtenäistäminen** (esim. HSL laajentaminen ja matkahuollon ja VR-lippujärjestelmien yhtenäistäminen).
- **Linja-autoliikenteen laatuikäytävät:**
 - Pysäkkijärjestelyt Hyvinkään eritasoliittymässä (Vt 3), toteutus 2011
 - Karkkilan lähi- ja joukkoliikennehankkeen ensimmäinen vaihe, jossa laaditaan ensin liikenneturvallisuussuunnitelma 2011–2012.
- **Valtatie 2**, keskikaiteiden rakentaminen välillä mt 120 Karkkila (9,7M euroa)
- **Maantie 132** Klaukkalan ohikulkutie (45 M euroa).

Tavoite 4.4 Ympäristön hyvä tila

Tiheästi rakennetulla ja kasvavalla metropolialueella tärkeimmät kehittämistavoitteet ovat luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristön kuormituksen vähentäminen.

Toteuttamissuunnitelmassa edistetään toimenpiteitä, jotka:

- parantavat Itämeren tilaa ja ennalta ehkäisevät ympäristövahinkoja
- kehittävät haja-asutusalueiden vesihuoltoratkaisuja ja tukevat paikallisesti tarkoituksenmukaisten järjestelmien käyttöönottoa vuoteen 2014 mennessä
- toteuttavat Uudenmaan jätehuoltosuunnitelmaa siten, että toimenpiteitä kohdistetaan erityisesti pilaantuneiden maiden kunnostamiseen



ja biojätteen käsittelyyn sekä jätteitä aineena ja energiana hyödyntävän laitospäätöksen lisäämiseen

- kehittävät toimintatapoja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi erityisesti rakentamisen sekä maa- ja metsätalouden aloilla.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- Toteutetaan **Kymijoen–Suomenlahden vesien hoitosuunnitelma** ja siihen liittyvä Uudenmaan toimenpideohjelma.
- Tehdään alustavat **tulvariski-arvioinnit**.
- **Ympäristöviestinnän ja -kasvatuksen alueellisen yhteistyöryhmän** toiminta käynnistetään.
- **Vesihuolto ja pilaantuneiden maa-alueiden kunnostus:**
 - Pukkila–Mäntsälä siirtoviemäri ja yhdysvesijohto (käynnistetty 2010, esitys 1,160 M e 2011, 1,000 M euroa 2012)
 - Nummi-Pusula, Karjalohja, Lohja siirtoviemärit ja yhdysvesijohdot (käynnistetty 2009, esitys 0,700 M euroa 2011)
 - Störsvik–Marsudden–Strömsby, Kirkkonummi, Siuntio siirtoviemäri, (esitys 2012 0,200 M e)
 - Hiidenveden kunnostus, 2. vaihe, Vihti (esitys 0,150 M euroa 2011)
 - Orioninkadun lietekaatoaika, kunnostus, Hanko, lupakäsittelyssä (esitys 0,300 M euroa 2012)
 - Päivölän vanhan kaatopaikan kunnostus, Kerava (esitys 0,150 M euroa 2012)
 - Nopon pesulan ympäristövahinko, Hyvinkää (esitys 0,200 M euroa 2012)
 - Sälinkäntien romuttamoalue, Mäntsälä (esitys 0,200 M euroa 2011)

Tavoite 4.5 Rakentamisen energiatehokkuus ja uudet energiaratkaisut

Tavoitteena on energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen asuinrakennusten, toimitilojen ja julkisten rakennusten rakentamisessa, peruskorjauksessa, kiinteistöjen käytössä ja ylläpidossa.

Lisäksi päämääränä on lisätä energia-alan uusien ratkaisujen tutkimuksen ja soveltamisen koordinoitua. Tärkeää on, että energia-asiat huomioidaan kuntakaavoituksessa ja rakentajien energianeuvonnassa. Toteuttamissuunnitelman perusteella edistetään toimenpiteitä, joilla:

- kehitetään peruskorjauksen menetelmiä ja siihen liittyviä toimintatapoja niin, että energiatehokkuuden ja uusiutuvien energialähteiden mahdollisuudet hyödynnetään
- kehitetään mittareita alueiden energiankulutuksen ja kasvihuonepäästöjen arvioimiseksi kaavoituksessa
- tiivistetään asumisen ja ympäristötekniikan osaamiskeskusten yhteistyötä.

Toimenpiteiden hankkeistus:

- **Perustetaan alueellinen yhteistyöryhmä** koordinoimaan energiatehokkuuden ja uusien energiaratkaisujen kehittämistyötä, toteutusta ja neuvontaa Kuuma-kunnissa käynnissä olevan pilottihankkeen kokemusten perusteella.
- **Uusille asuinalueille soveltuvien kestävien energiaratkaisujen kehittäminen** Hyvinkään 2013 asuntomessujen yhteydessä.



3.1 Toteuttamissuunnitelman kohdentuminen metropolimaakunnan eri alueille

Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmaan on valittu avoimesta hankesyseystä saatujen hankesitysten perusteella toimenpiteitä, jotka edistävät maakuntaohjelman tavoitteiden toteutumista. Liikenne- ja vesihuoltohanke-esitykset perustuvat liikennejärjestelmä- ja vesihuoltosuunnitelmissa tehtyihin etusijajärjestyksiin. Yhteistoiminta-alueen yhteistyöteemat edellyttävät maakuntaa laajempaa yhteistyötä ja lisäävät edunvalvonnan vaikuttavuutta (luku 4). Esityksissä on huomioitu metropolimaakunnan eri osien erilaiset kehittämistarpeet.

3.2 Metropolimaakunnan eri alueiden rooli alueellisessa koheesio- ja kilpailukykyohjelmassa

KOKO-ohjelmaa toteutetaan metropolimaakunnassa pääkaupunkiseudulla, Länsi-Uudellamaalla, Keski-Uudellamaalla (Kuuma-seutu), Hyvinkään–Riihimäen talousalueella ja Itä-Uudellamaalla.

Lisäksi alueella toimii SEKES Ry:n toteuttama kansallinen KOKO -Russia verkostohanke.

Ohjelma-alueiden osalta on vuoden 2010 aikana tapahtunut muutoksia. Kuuma-seudun yhteistyössä ja KOKO-ohjelman toteuttamisessa ovat 1.1.2011 alkaen mukana myös Hyvinkää, Kirkkonummi ja Vihti kuntien linjaamalla tavalla. Hyvinkää on lisäksi mukana toteuttamassa Hyvinkään–Riihimäen KOKO-ohjelmaa ja Kirkkonummi pääkaupunkiseudun KOKO-ohjelmaa.

KOKO-ohjelma -alueiden painotukset ovat alueittain seuraavat:

Pääkaupunkiseudun ohjelman roolina on metropolialueen kilpailukykystrategian toteuttaminen erityisesti innovaatioiden ja osaamisen teemoissa. Ohjelmassa keskitytään osaajien uramahdollisuuksien ja kansainvälisten yritysten sekä osaajien neuvonta- ja osaamispalveluiden kehittämiseen.

Keski-Uudenmaan koheesio- ja kilpailuky-

kyohjelma on laaja-alainen kehittämisohjelma, jonka painopisteet ovat alueen kilpailukyky ja vetovoima, laadukas yhdyskuntarakennetta eheyttävä pientaloasuminen sekä kustannustehokkaat palvelut.

Länsi-Uudenmaan koheesio- ja kilpailukykyohjelman teemana on alueen hyvinvoinnin kehittäminen mukaan lukien hoivayrittäjyyden ja matkailun kehittäminen. Lisäksi ohjelmassa panostetaan teknologian alueellisten sovellusten edistämiseen metalli- ja ympäristöteknologiassa. Kolmantena painopisteenä on käyttäjälähtöisten palveluiden ja innovaatioalustojen rakentaminen.

Hyvinkään–Riihimäen talousalueen kohe-

sio- ja kilpailukykyohjelmassa on kolme painopistettä:

- osaamisintensiivisten yritysalojen kehittäminen,
- maankäyttö-, asuminen ja liikenne sisältäen ilmasto-, energia- ja ympäristöasiat
- sekä tulevaisuuden innovatiiviset kuntapalvelut.

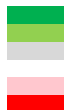
Itä-Uudenmaan KOKO-ohjelmalla edistetään alueen elinkeinopoliittisia tavoitteita kahdella toimenpide-kokonaisuudella, jotka ovat palveluyrittäjyys ja innovaatiojärjestelmä. Läpikäyvä teemana palvelujärjestelmän kehittäminen saaris- tassa ja maaseudulla.

3.3. Arvio toteuttamissuunnitelman vaikutuksista

TOIMINTALINJAT		VAIKUTUKSET	Kehittämistavoitteet																	
			ihmisiin						talouteen		luonnonoloihin				aluerakenteeseen ja ympäristöön				luonnonvarojen hyödyntämiseen	
			elinöihin ja virkistykseen koulutukseen ja osaamiseen	työelämään	hyvinvointiin	tunnetuksi	vihtyvyys	yhteistyöalustan ja tasa-arvon	paikallistiedon	taloustalouden	maaperään	vesiin	ilmaan	ilmastoon	kasvillisuuteen, eläimiin ja luonnon monimuotoisuuteen	yhtäisyyden	aluerakenteeseen	luonnonvarojen hyödyntämiseen		
Uudistuvan metropolin asutuksen yhteistyö ja alueiden roolit	1.1 Toimivat yhteistyörakenteet - yhteinen tahto toiminnaksi																			
	1.2 Alueiden välisellä yhteistyöllä lisää vaikuttavuutta																			
Metropolimaakunnan kilpailu- ja elinkeinot	2.1 Logistiset ratkaisut tukemaan elinkeinoja ja palveluita																			
	2.2 Uudistuvat energiaratkaisut vahvistamaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä																			
	2.3 Elinkeinopalvelut vahvistamaan ja lisäämään yritysmuotoisyyttä ja yritysten sijoittumishalukkuutta																			
	2.4 Osaaminen vahvistamaan kilpailukykyä																			
	2.5 Asiakastarpeista lähtevä avoin innovaatioympäristö																			
Asukkaiden hyvinvointi ja palveluiden edellytykset	3.1 Hyvinvointi- ja kulttuuripalvelujen turvaaminen ja kehittäminen																			
	3.2 Terveystietäminen ja terveyserojen kaventaminen																			
	3.3 Nuorten syrjäytymisen ehkäisy																			
Alue- ja yhdyskuntarakenne sekä ympäristö	4.1 Ehea yhdyskuntarakenne ja laadukas elinympäristö																			
	4.2 Kestävä ja turvallinen henkilöliikenne																			
	4.3 Toimiva väyläverkosto																			
	4.4 Ympäristön hyvä tila																			
	4.5 Rakentamisen energiatehokkuus ja uudet energiaratkaisut																			

Asteikko

vaikutukset myönteisiä
vaikutukset pääasiassa myönteisiä
ristiriitisiä vaikutuksia
ei olennaisia vaikutuksia
vaikutukset pääasiassa kielteisiä
vaikutukset kielteisiä



4 ● Laaja-alaisesti toteutettavat Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Uudenmaan yhteishankkeet

Yhdistynyt Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunta muodostaa yhteistoiminta-alueen Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen kanssa. Hämeen, Päijät-Hämeen, Itä-Uudenmaan ja Uudenmaan liitot ovat yhteistoiminta-alueen puitteissa yhteisesti valmistelleet ja sopineet yhteistyöteemat, joissa hankkeiden yhteinen toteuttaminen tuottaa lisäarvoa ja yhteinen vaikuttaminen edistää hankkeiden toteutumista.

Yhteistyöteemat ovat:

- Liikennejärjestelmän kehittäminen
- Metropolialueen kilpailukyvyyn hyödyntäminen ja vahvistaminen
- Tietoliikenteen palvelutason parantaminen ja sitä tukevien teknologioiden edistäminen
- Luonnonvarojen kestävä käyttö
- EU:n Itämeristrategian yhteinen toteuttaminen

A. Liikennejärjestelmän kehittäminen

- Perusväylänpidon määrärahan nostaminen, yhteistoiminta-alueelle kohdentuvan määrärahan lisäys 60 M€
- Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen, määrärahan lisäys 15 M€ ja tuen kohdentaminen valtakunnallisesti väestön ja liikennesuoritteiden suhteessa yhteistoiminta-alueelle.

Suuret investointihankkeet

- E 18-tieyhityksen rahoituksen turvaaminen: Kehä III:n I-vaihe välillä Vantaankoski–Lentoasemantie 50 M€ vuosina 2009–2011. II-vaihe välillä Vanhakartano–Lentoasemantie ja Lahdenväylä–Porvoon väylä tulee käynnistää I-vaiheen valmistuttua vuonna 2012 (määräraha 215 M€). Valtatie 7 parantaminen moottoritieksi välillä Koskenkylä–Kotka vuonna 2011 alkaen 4 M€ vuosina 2011–2012, kokonaiskustannus 284 M€.
- Pääradan välityskyvyn parantaminen, ensimmäisessä vaiheessa Pasila–Riihimäki yhteysväli-

lä tarvittavien lisäraiteiden rakentaminen ja asemajärjestelyt, hankkeen kokonaiskustannustaso noin 270 M€, hankkeen suunnittelumääräraha 5 M€ tarvitaan vuoden 2011 budjetista, rakentamisen vaiheittainen aloitus vuonna 2012.

- Ylinen Pietarintie: VT 10/12 parantaminen välillä Hämeenlinna–Lahti–Kouvola. Lahden eteläisen kehätien suunnitteluun 4,5 M€ ja osatoteuttamiseen 50 M€ vuonna 2012, ja Hämeenlinna–Tuulos -välin toteuttamiseen 5 M€.
- Helsinki–Forssa–Pori-liikennekäytävän kehittäminen, valtatie 2:n perusparannuksen jakamiseen välillä Vihti–Hummola vuoden 2011 budjetista, 10 M€

Suunnittelurahoitusta edellyttävät hankkeet

- Helsingin päärautatieaseman välityskyvyn turvaaminen suunnittelemalla lähijunaliikenteelle tarkoitettu Pisara-rata. Hanke vaikuttaa koko maan kaukoliikenteen sujuvuuteen, täsmällisyyteen ja lisäämismahdollisuuksiin vapauttamalla sille laituritilaa ja raiteita Helsingin asemalla.
- Helsinki–Vantaan lentoaseman saavutettavuuden parantaminen, kaukoliikenteelle tarkoitettua Lentoradan suunnittelun jatkaminen
- Helsingistä itään suuntautuvan ratalinjauksen määrittely.

B. Metropolialueen kilpailuedun hyödyntäminen ja vahvistaminen

- Laaditaan yhteinen esitys vuonna 2012 koulutuspaikkatarpeesta opetus- ja kulttuuriministeriön kehittämissuunnitelmaan (2011–2016)
- Yhteistoiminta-alueen korkeakoulupoliittisen ohjelman laatiminen 2011. Tavoitteena on hahmottaa uudistuvan osaamiskeskusohjelman kytkenä innovaatiopolitiikkaan ja korkeakoulujen tutkimus- ja sovelluskenttään.
- Yhteistoiminta-alueella määritellään yhteiset EU 2013+ -tavoitteet rajat ylittävän yhteistyön toteuttamiseksi

C. Tietoliikenteen palvelutason parantaminen ja sitä tukevien teknologioiden edistäminen

- Yhteistoiminta-alueen maakunnissa toteutetaan laajakaistahanke, jossa päätavoitteena on edistää nopeiden 100Mb/s -yhteyksien aikaansaaminen haja-asutusalueille. Hankkeella tuetaan palveluiden saatavuutta, verkkojen yhteisrakentamista, etätyömahdollisuuksia ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä haja-asutusalueilla. Hanke tukee Laajakaista 2015 -hankkeen tavoitteita. Toteutusaika on 9/2010-10/2012 ja EMR-rahoitus noin 600.000 euroa yhteistoiminta-alueella. Vastuutoteuttaja on Päijät-Hämeen liitto.
- Vuoden 2011 aikana tunnistetaan teknologian hyödyntämismahdollisuudet ja valmistellaan yhteinen teknologian soveltamista palveleva toimenpide/hanke.

D: Luonnonvarojen kestävä käyttö

Pohjavesien suojele- ja tutkimukset

- Yhdyskuntien vedenhankinnalle tärkeiden ja soveltuvien pohjavesialueiden rajaukset ja luokitukset perustuvat vielä pitkälti karttatarkasteluun. Riittämätön tieto pohjavesiesiintymistä haittaa yhdyskuntien maankäytön suunnittelua

ja erityisesti elinkeinotoimintojen alueiden sijoittamista. Pohjavesitutkimuksiin tarkoitettua määrärahaa tulee korottaa.

Ympäristötyöt

- Ympäristötöiden määrärahaso on säilytettävä 15,5 M€ tasolla, koska taloudellisen toiminnan ydinalueella luonnonvarojen käyttöön kohdistuu kuormitusta, jonka haittoja on pystyttävä ennaltaehkäisemään ja korjaamaan.

Ilmastostrategia

- Yhteistoiminta-alueen erillisten ilmastostrategioiden läpikäynti ja yhteistyötä edellyttävien toimenpiteiden tunnistaminen ja niiden hankkeistaminen.

E. EU:n Itämeristrategian yhteinen toteuttaminen

- Vesien suojele on EU:n Itämeristrategian toteuttamisen avaintema. Erityisesti Suomenlahden vesien suojele on varattava riittävät resurssit Itämeren suojelemomentille.
- Itämeristrategian toteuttamista täsmennetään edelleen kattamaan kaikki strategian painopisteet, joita ovat vesiensuojele ja innovaatioiden edistäminen, liikenneyhteyksien kehittäminen ja öljyntorjunnan parantaminen.



5

Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma, rahoitus 2011–2015

Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma, rahoitus 2011–2015

ELY-keskusten valtuudet, milj.

Täytetään soveltuvalta osin*. Tarkkuus 1 000 euroa esim. 1,234 miljoonaa euroa.

Hallinnon- ala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014	Esitys 2015
OKM	29.10.34	Valtionosuus ja -avustus oppilaitosten perustamiskustannuksiin (siirtomääräraha 3 v) **	9,700	10,000	12,000	14,000	16,000	18,000
OKM	29.91.51	Nuorten työpajatoiminta, etsivä nuorisotyö ja ehkäisevä huumetyö (siirtomääräraha 2 v)	1,920	4,360	4,400	5,000	5,000	5,000
MMM	30.50.20	Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 2 v)	0,360	0,800	0,800	0,800	0,800	0,800
MMM	30.50.31	Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	1,952	2,900	3,700	3,700	3,800	3,800
LVM	31.10.20	Perusväylänpito						
		Tienpito	70,200	110,000	110,000	110,000	110,000	110,000
		Vesiväylänpito (valtakunnallinen luku)	67,000	67,000	66,000	66,000	64,000	64,000
		Perusradanpito (valtakunnallinen luku)	391,000	420,000	460,000	460,000	460,000	460,000
LVM	31.30.63	Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)						
		Junien lähiiliikenteen palvelujen osto (valtakunnallinen luku)	10,900	9,400	9,400	9,400	9,400	9,400
		Valtionavustukset kunnille (Uusimaa)						
		Alueellisen liikenteen palvelujen osto ja paikallisen liikenteen valtionavustus	2,600	4,100	4,100	4,100	4,100	4,100
		Suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetuki (valtakunnallinen luku)	5,213	20,000	20,000	20,000	20,000	20,000
TEM	32.01.01.01	ELY-keskusten kotimaiset kehittämispalvelut pienille ja kesksuurille yrityksille /hautomorahoitus	0,000	0,000	0,000	4,100	4,100	4,100
TEM	32.30.45	Yritysten investointi- ja kehittämishankkeiden tukeminen	5,000	6,500	7,000	7,000	7,000	7,000
TEM	32.30.51	Työllistämis-, koulutus- ja erityistoimet	120,000	113,000	115,000	115,000	115,000	115,000
TEM	32.30.64	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin	0,281	0,281	0,300	0,300	0,300	0,300
TEM	32.60.40	Energiatuki	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000	3,000
YM	35.10.21	Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050	0,050
YM	35.10.61	Ympäristönsuojelun edistäminen, vesihuolto (smr 3 v)	0,140	0,400	0,400	0,400	0,400	0,400
YM	35.10.63	Luonnonsuojelun hankinta- ja korvausmenot (smr 3 v)	2,300	4,000	4,000	4,500	4,500	4,500
YM	35.10.77	Ympäristötöyt (siirtomääräraha 3 v)	1,730	3,800	3,800	4,000	4,000	4,000
YM	35.20.64	Avustukset rakennusperinnön hoitoon (smr 3 v)	0,279	0,600	0,600	0,600	0,600	0,600
		Valtion rahoitus yhteensä	230,705	285,831	291,150	297,950	300,050	302,050
		Kuntien rahoitus (arvio)	74,7	101,5	112,7	121,9	130,3	138,3
		Julkisen rahoitus yhteensä	305,4	387,3	403,9	419,9	430,4	440,4
		Yksityinen rahoitus (arvio)	13,1	20,0	21,0	21,0	21,0	21,0
		RAHOITUS YHTEENSÄ	318,5	407,3	424,9	440,9	451,4	461,4

* Rakennerahasto-ohjelmien sekä maaseudun- ja kalatalouden kehittämishojelmien rahoitus ilmoitetaan EU -ohjelmat -taulukossa.

** Elytyspaketissa Uudellemaalle ohjattiin oppilaitosrakentamiseen 12,5 M€vuodelle 2010

Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma, rahoitus 2011-2015

Maakuntaohjelman toteuttamisen kannalta keskeiset määrärahat, milj.euroa

Tarkkuus 1 000 euroa esim. 1,234 miljoonaa euroa.

Hallinnonala	Momentin numero	Momentin nimi	Lähtötaso 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014	Esitys 2015
TEM	32.50.43	Maakunnan kehittämisraha (yhteensä)						
		- OSKE	1,360	1,440	1,440	1,440	1,440	1,440
		- Ohjelmiin sitomaton	2,350	3,100	3,200	3,300	3,400	3,500
		Valtion rahoitus yhteensä	3,710	4,540	4,640	4,740	4,840	4,940
		Kuntien rahoitus (arvio)	3,7	4,5	4,6	4,7	4,8	4,9
		Julkinen rahoitus yhteensä	7,4	9,1	9,3	9,5	9,7	9,9
		Yksityinen rahoitus (arvio)	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
		RAHOITUS YHTEENSÄ	7,7	9,4	9,6	9,8	10,0	10,2

Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma, rahoitus 2011-2015

EU-ohjelmat, milj.euroa

Tarkkuus 1 000 euroa esim. 1,234 miljoonaa euroa.

Hallinnon-ala	Momentin numero	Momentin nimi ja toteutettava ohjelma	Lähtötaso 2010	Esitys 2011	Esitys 2012	Esitys 2013	Esitys 2014	Esitys 2015
MMM	30.10.61	EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma	3,776	3,371	3,100	2,600		
MMM	30.10.62	Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma	4,615	4,120	3,789	3,178		
TEM	32.50.64	EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013						
		EU:n rahoitus: EAKR-toimenpideohjelma (v 2010 luku on arvio):	1,600	3,700	3,100	3,100		
		Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:						
		- Valtakunnallinen (vuoden 2010 luku on arvio)	2,600	3,000	3,000	2,600		
		- Alueellinen	5,524	6,351	4,089	3,000		
	Valtion rahoitus:	EAKR-toimenpideohjelma (vuoden 2010 luku on arvio)	1,200	2,700	2,300	2,300		
		Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelma:						
		- Valtakunnallinen (vuoden 2010 luku on arvio)	2,600	3,000	3,000	2,600		
		- Alueellinen	6,132	7,135	4,774	4,000		
		EU:n rahoitus yhteensä	13,5	16,4	13,3	11,3		
		Valtion rahoitus yhteensä	14,5	17,0	13,9	12,1		
		Kuntien rahoitus (arvio)	4,8	6,8	5,6	5,1		
		Julkinen rahoitus yhteensä	32,8	40,2	32,8	28,5		
		Yksityinen rahoitus (arvio)	4,6	4,4	3,9	3,3		
		RAHOITUS YHTEENSÄ	37,5	44,6	36,7	31,8		

Uudenmaan Maakunnan yhteistyöasiakirja 2011

Maakunnan yhteistyöasiakirjan (MYAK) laatimisesta säädetään Rakennerahastolaissa (1401/2006) ja asetuksessa (311/2007). Tämä yhteistyöasiakirja koskee Alueellisen kilpailukyky- ja työllisyystavoitteen Etelä-Suomen EAKR-ohjelmaa sekä Manner-Suomen ESR-ohjelman Etelä-Suomea koskevaa suuralueosiota. Yhteistyöasiakirjan tavoitteena on yhteensovittaa Euroopan yhteisön rakennerahastovarojen ja vastaavan kansallisen rahoitusosuuden kohdentumisen Uudellamaalla.

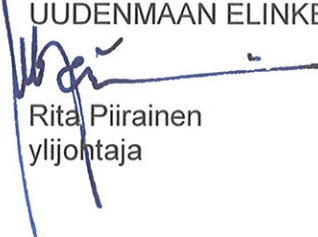
Uudellamaalla ei laadita erillistä maakunnan yhteistyöasiakirjaa vuodelle 2011, vaan se on liitteenä Uudenmaan maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa vuosille 2011-2012. Toteuttamissuunnitelmassa määritellään ne keskeiset painopisteet ja toimenpiteet, joihin rakennerahastovaroja on tarkoitus suunnata. Itä-Uudenmaan rahoitusosuudet sisältyvät rahoitustaulukoihin.

Yhteistyöasiakirja sisältää hallinnonaloittain arvion rakennerahastovarojen ja vastaavan valtion kansallisen rahoitusosuuden myöntämisvaltuustarpeista vuonna 2011, arvion edellä mainittujen myöntämisvaltuuksien jakautumisesta rahastoittain ja toimintalinjoittain sekä arvion ohjelmareservin tarpeesta maakunnassa. Maakunnan yhteistyöasiakirja ohjaa viranomaisten toimintaa ja ohjelmien toteuttamista.

Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnan yhteistyöryhmät ovat tänään 15.10.2010 hyväksyneet maakunnan yhteistyöasiakirjan ja rahoitustaulukot vuodelle 2011. Maakunnan yhteistyöasiakirja sisältää kaksi vuotta. Esitys vuodelle 2011 toimii pohjana vuoden 2011 varojen jakoa varten. Vuotta 2012 koskevaa arviota käytetään vuoden 2012 valtion talousarvioesityksen valmistelun lähtökohtana.

Sannäs 15.10.2010

UUDENMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

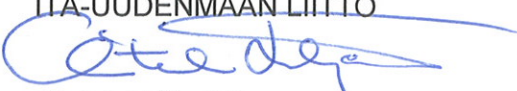

Rita Piirainen
ylijohtaja

UUDENMAAN LIITTO


Outi Mäkelä
maakuntahallituksen
puheenjohtaja


Ossi Savolainen
maakuntajohtaja

ITÄ-UUDENMAAN LIITTO


Christel Liljeström
maakuntahallituksen
puheenjohtaja


Jaakko Mikkola
maakuntajohtaja

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA
VUOSI: 2011
OHJELMA: Etelä-Suomi
MAAKUNTA: Uusimaa

Miljoonaa euroa

RAHASTO: EAKR

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunnan liitto	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
HALLINNONALA	OKM	TEM	YM	TEM		
TOIMINTALINJA						
TL 1	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR						0,000
VALTIO						0,000
Kuntarahoitus						0,000
Muu julkinen						0,000
TL 2	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR						0,000
VALTIO						0,000
Kuntarahoitus						0,000
Muu julkinen						0,000
TL 3	0,000	0,000	0,330	0,000	0,000	0,330
EAKR			0,132			0,132
VALTIO			0,129			0,129
Kuntarahoitus			0,069			0,069
Muu julkinen						0,000
TL 4	0,000	0,000	0,334	1,339	0,000	1,673
EAKR	0,000		0,134	0,535		0,669
VALTIO	0,000		0,131	0,526		0,657
Kuntarahoitus	0,000		0,069	0,278		0,347
Muu julkinen						0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR						0,000
VALTIO						0,000
Kuntarahoitus						0,000
Muu julkinen						0,000
YHTEENSÄ	0,000	0,000	0,664	1,339	0,000	2,003
EAKR	0,000	0,000	0,266	0,535	0,000	0,801
VALTIO	0,000	0,000	0,260	0,526	0,000	0,786
Kuntarahoitus	0,000	0,000	0,138	0,278	0,000	0,416
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

MAAKUNNAN YHTEISTYÖASIAKIRJA

VUOSI: **2012**

OHJELMA: **Etelä-Suomi**

MAAKUNTA: **Uusimaa**

Miljoonaa euroa

RAHASTO: **EAKR**

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunnan liitto		
HALLINNONALA	OKM	TEM	YM	TEM	Ohjelma-reservi	YHTEENSÄ
TOIMINTALINJA						
TL 1	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR						0,000
VALTIO						0,000
Kuntarahoitus						0,000
Muu julkinen						0,000
TL 2	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR						0,000
VALTIO						0,000
Kuntarahoitus						0,000
Muu julkinen						0,000
TL 3	0,000	0,000	0,213	0,000	0,000	0,213
EAKR			0,085			0,085
VALTIO			0,086			0,086
Kuntarahoitus			0,042			0,042
Muu julkinen						0,000
TL 4	0,000	0,000	0,216	0,862	0,000	1,078
EAKR	0,000		0,086	0,345		0,431
VALTIO	0,000		0,087	0,347		0,434
Kuntarahoitus	0,000		0,043	0,170		0,213
Muu julkinen						0,000
TL 5	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
EAKR						0,000
VALTIO						0,000
Kuntarahoitus						0,000
Muu julkinen						0,000
YHTEENSÄ	0,000	0,000	0,429	0,862	0,000	1,291
EAKR	0,000	0,000	0,171	0,345	0,000	0,516
VALTIO	0,000	0,000	0,173	0,347	0,000	0,520
Kuntarahoitus	0,000	0,000	0,085	0,170	0,000	0,255
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

EAKR TL 5 MYÄK 2011 JA 2012

Toimintalinjan 5 *"Toimenpiteiden temaattinen keskittäminen"* hankkeilla vahvistetaan Etelä-Suomen suuralueen osaamiskeskittymien kilpailukykyä edistämällä niiden verkostoitumista keskenään, kansallisesti ja kansainvälisesti. Ylimaakunnallisten teemahankkeiden avulla keskitetään ja kohdennetaan ohjelmavaroja Etelä-Suomen ja maakuntien kehittämisen kannalta keskeisiin osaamisalueisiin ja tuetaan osaamiskeskusohjelman keskeisiä sisältöjä.

Temaattisessa osiossa on ohjelmakaudella 2007 – 2013 tähän mennessä toteutettu neljä hakukierrosta. Hakukierrosten teemat ovat olleet:

2007

- 1) *Ympäristöteknologia*
- 2) *Meriklusterissa*

2008

- 1) *Hyvinvointi*
- 2) *Digitaaliset sisällöt ja sähköiset palvelut*
- 3) *Metsäteollisuusklusteri.*

2009

- 1) *Toimitusketjujen klusteri (logistiikka)*
- 2) *Innovatiiviset metallituotteet*
- 3) *Muotoilu ja muut luovat toimialat*

2010

- 1) *Ympäristöteknologia ja ympäristöystävälliset palvelukonseptit (ml. esim. matkailu ja elintarvike)*
- 2) *Innovatiiviset julkiset hankinnat*
- 3) *Kansainvälisessä osiossa em. ja aiempien vuosien teemojen kansainvälinen yhteistyö ja verkostoituminen*

Näiltä hakukierroksilta valittuihin ylimaakunnallisiin hankkeisiin sitoutuu rahoitusta (EAKR+valtio) yhteensä noin 38 miljoonaa euroa.

Vuonna 2011 toimintalinjalla 5 hankkeita haetaan neljään teemaan, jotka ohjauskomitea on hyväksynyt kokouksessaan 25.8.2010:

- 1) *Hyvinvointi (ml. inhimilliset palvelut ja nuoret)*
- 2) *Matkailun kehittämiskonseptit*
- 3) *Elintarvike ja elintarviketurvallisuus*
- 4) *Huipputeknologinen osaaminen Etelä-Suomessa*

Etelä-Suomen maakuntien EU-yksikkö valmistelee yhdessä koordinaatiotyöryhmän kanssa tarkemmat painotukset valituille teemoille.

Toimintalinjan 5 hallinnointi on keskitetty Etelä-Suomen maakuntien yhteiseen EU-yksikköön Päijät-Hämeen liittoon ja toimintalinjan 5 myöntövaltuudet osoitetaan liitteen 1 mukaisesti Päijät-Hämeen liitolle.

ESR -RAHOITUSOSUUDEN JA VALTION KANSALLISEN RAHOITUSOSUUDEN SUUNNITELMA
VUODEN 2011 TALOUSARVION VALMISTELUA VARTEN

VUOSI: 2012
 OHJELMA: Etelä-Suomen suuralue
 ELY:
 MAAKUNTA: Uusimaa 54,00 % Miljoonaa euroa
 RAHASTO: ESR

VÄLITTÄVÄ TOIMIELIN	ELY			Maakunta	Ohjelma-reservi		YHTEENSÄ
HALLINNONALA	TEM	OKM	STM	TEM			
TOIMINTALINJA JA SEN OSUUS OHJELMASSA % KEHYKSESTÄ							
TL 1 YHT / 39 %	3,448	0,383	0,000		0,000		3,831
ESR	1,289	0,144					1,433
VALTIO	1,513	0,168					1,681
Kuntarahoitus	0,646	0,071					0,717
Muu julkinen							
TL 2 YHT / 30 %	2,811	0,235	0,496		0,000		3,542
ESR	1,043	0,088	0,185				1,316
VALTIO	1,219	0,103	0,216				1,538
Kuntarahoitus	0,549	0,044	0,095				0,688
Muu julkinen							
TL 3 YHT / 28 %	0,303	2,957	0,000		0,000		3,260
ESR	0,118	1,101					1,219
VALTIO	0,130	1,283					1,413
Kuntarahoitus	0,055	0,573					0,628
Muu julkinen							
TL 4 YHT / 3 %	0,000	0,000	0,000		0,325		0,325
ESR					0,121		0,121
VALTIO					0,142		0,142
Kuntarahoitus					0,062		0,062
Muu julkinen							
TL:t YHTEENSÄ	6,562	3,575	0,496		0,325	10,958	10,837
ESR	2,450	1,333	0,185		0,121	4,089	4,040
VALTIO	2,862	1,554	0,216		0,142	4,774	4,721
Kuntarahoitus	1,250	0,688	0,095		0,062	2,095	2,076
Muu julkinen	0,000	0,000	0,000			0,000	

Uusimaa
54 %

	TEM	OPM	STM	ohj.res.	Yht
ESR, miljoonaa euroa	2,450	1,332	0,185	0,121	4,088
ESR %	59,9	32,6	4,5	3,0	

Ohjelmareservi jätetään hallinnonaloittain jakamatta

Erotukset kulmalukuihin johtuvat Opin Ovin -projektille (OPM) varattavan myöntövaltuuden siirrosta Uudenmaan EU ELY:lle
 EU 0,048
 Valtio 0,053
 Kunta 0,018

ISBN 978-952-448-318-6 ISSN 1236-6803 (nidottu)
ISBN 978-952-448-319-3 ISSN 1236-6803 (verkkoversio)

Uudenmaan liitto | Nylands förbund

Esterinportti 2 B | 00240 Helsinki
Estersporten 2 B | 00240 Helsingfors
puh. | tfn +358 (0)9 4767 411
toimisto@uudenmaanliitto.fi | www.uudenmaanliitto.fi

